

מסורת הש"ס

(א) [עירובין י. וש"נ], (ב) נ"א
 (ג) [לך, (ג) כתובות לב; (ד) [ג:]],
 (ה) [כדאיתא בנדרים מא:],
 (ו) [שבת יג:], (ז) והוא
 בחזקת טמא רש"ל, (ח) ז"ל
 טריף, (ט) גיר' רש"א,

תורה אור השלם

1. לֹא תִרְצֹחַ לֹא תִנָּאֵף
לֹא תִגְבֹּה לֹא תִעֲנֶה
בְּרֵעֶךָ עַד שֶׁשָּׂקָר:
שְׁמוֹת כ יב
2. וְעֲשִׂיתֶם לוֹ כְּאִשֶּׁר
זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאִחִיו
וּבְעֶרְתָּ דָרֵעַ מִקִּרְבּוֹ:
דְּבָרִים יט יט

הגהות הב"ח

- (א) גמ' המראה והא
מנעיל: (ב) שם ורכ
דאמר כ"י וסוק:
(ג) רש"י ד"ה ואל כו'
אלא פריך דלוקומנא:
(ד) תוס' ד"ה אמר
כפומות ואינו ניכר:
(ה) ד"ה מנא וכו'
טמא דא"פ דהור
ענייניו וכו' מ"מ
הכבר אינן מקנלת
ד"ה לוקין וכו' פ'
רש"י מקרא: (ו) בא"ד
מכוס מביאר לידי
תשלומין כלומר אינו
צריך:

מוסף רש"י

ומראיהן כמראה יין
 יין כל פלטרותי^א וצב
 לזכני נזלן שלמים
 כיון לחומייו דממי
 אל פלי^ב (חזקין כ.ו.)
 שפול להרוב קרטוב
 דלב. שאני דומה אל
 מראיהן, המים, ומראיהן
 כמראה מים. כיון לזכני
 שיטרה נחלה אל פלי,
 דנבן תמי נעו, שיטרה
 דהל הולך
 דאר המראה. דל היט
 דאזנה צירטת כתר חומה
 ואתרמה אל פלטרו, כיסא
 נמי זל כתר חומה
 ואלא פלטרו (ס.)
 א שמיצא לי הא
 שבתא. דרב יוסף
 תלמידו של רבי יהודה שאר
 וטולד רב יוסף ונעק
 תלמידו, ובשאי שטק
 מיערל דרב ושמול ואני
 כמר לזותה שמישה,
 שמישה ואלו תלמידו של
 רבי יהודה אני ואלו אמר
 לי שמישה וזל תלמידו
 מוציו ודאני^א ע"פ
 (דריס ס.)^ב את אמרת
 דה נילן. קדש חזין
 (לד ס.) שולא שמישה
 המביאן לירי מכות
 בו. המקרה המצוי
 לירי מלקות אינו מצינו
 בתלמודין, משקנות מלא
 עטפה, משקנות מתכשר
 ומס, וכיון דשני שמות הן
 חשיב על פסיקס (כתובות
 כ.ב.)

אחת המהוקות כי האי תנא סבירא לה **לא פסלוהו**. עטמא דרספא נמי משום דספסר חורטובא הוה וביי

יין נמי הו' מצי למיתני כי האי גוונא
בדישא וניתנייהו בחדא צבא הכי
שלשת לוגין מים חסר קורטוב שנפל
לתוכן קורטוב יין או חלב צין
שמראיהן כמראה מים צין שמראיהן
כמראה יין לא פסלוהו אלא כי אורחא
דמילתא קמני להו שהיין שהוא אדום
הופך את המים ממראיהן אבל החלב
אינו דרכו להפוך את מראיתו: **הכל
הולך אחר המראה.** וגבי יין אפילו
הו' מעיקרא שלשת לוגין שלמין כיון
דמראיהן כמראה יין לא פסלוהו. ורז
כוותיה סבר ליה וגבי חלב מש"ג
דמעיקרא חסר קורטוב אלא מעלים
לכו חלב: **והא מיעיף צעי לה כו'.**
אחאה ^א פרכין דלוקימנא לרז כרבי
יוחנן בן נורי ולא כרבנן: **דצעי רז
פפא.** רז דלמר לעיל לא פסלוהו
היכי תני מי תני חסר קורטוב בדישא
ואי הו' שלמין פסלו ודלא כרז ואי
דלמר כרז יוחנן ר' ללמא כרז לא
תני בדישא חסר קורטוב ואמרה
למילתיה דלעיל אפילו כרבנן דרבנן
תרווייהו צעו שיעורא וחזותא ורז
דלמר כדברי הכל דכילי עלמא חזותא
מיהת צעינן: **לרזא פשיטא ליה.**
דכרז תני חסר קורטוב בדישא דלא
צעי תנא קמא ארלו שיעורא ורז
דפקיד מני אחזותא כר' יוחנן בן נורי
אמרה למילתיה: **אמר רז יוסף לא
שמיעא לי הא שמעא.** תלמידו של
רז יהודה אינו ולא שמעתי מפיו
שמעתי וז דלמר לעילי בשמיא ג' לוגין
מים שנפל לתוכן כו': **א"ל אביי כו'.**
רז יוסף חלה ושכח תלמודו והיה
לאבדי מזכירו מה שקציל היינו: **והא
לא אמרה ניהלן.** כששנית משנה זו אמרה
לנו עליה ההיא מימרא דרז יהודה
אמר רז ופירשת לנו דרז לא הוה
תני חסר קורטוב בדישא ואמר
למילתיה לדברי הכל: **העובל שם.**
בזאותו מקום: **לא עלתה לו עזילה.**
שמא כל מים שליו בחצית עומדים
על שפת צאן זה נקלשו ורובו מים

שאוֹבִיִּין וְהָאֶחָד מִן הַפּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה: "אִי תִשָּׁר לְשֵׁשׁ לִוְיָן
לֹא גָרְסִין דְּהֹא וְדִאי אִפְשָׁר. אֲלֵא חִישִׁין לְשֵׁמָּה וְסִיפָא דְּמִילְתָּא
וּמוֹכַחַה דְּמִשּׁוּם שְׁמָא הוּא דִּלְמִישִׁין לְקַמָּן טַעֲמָא מִשּׁוּם דְּמוֹקִינ
גַּבְרָא אַחֲזִיק: **טַיִיא נָמִי כִּי.** דְּחִישִׁין בִּים הַגְּדוֹל לְמַשְׁקִין הַנוֹפְלִין
בְּצִוּי שְׁמָא עוֹמְדִים בְּמִקּוֹמָם: **כִּיִּים שֵׁן** יֵן גָּרְסִין בְּצִרְיָתָא וְהִי
בְּצִוּי שְׁמָא בְּמִסְפָּחָא (דְּמִקּוּלָּת פִּיָּה ה"ט): **וְזוֹ כִּכְר שֵׁן תְּרוּמָה שֹׁנֵף** וְהִי

אחרי שטבל זה ועלה: **טמא**. שמה היין עומד במקומו ונט
כיון דחיישת לשמא היין עומד במקומו איכא למיחש שנטמא
וכבר לא חיישין דהא מילתא ספיקא היא אי קאי יין בדוכתיה
והוא טמא היה ובטבילת ספק אתה בא לטהרו אל תח
קיימא קמ"ל: **בתנ"י** שלא השם המחייו מלקות מחייבו
המקרא: **המשלם אינו לוקה**. דכתיב כדי רשעו משום רשעה
מכבודו (דף לז:) מקשיין וימא כל הלוהק אינו משלם וילק
וממזין לשלומין וילק לה המס: **אין לוקין אלא ארבעים**. משום

כיצד העדים פרק ראשון מכות

ד.

עין משפט
נר מצוה

בד א ב מִי פִּי מַהֲלִי
מקוֹמוֹת הַלֵּכָה יֵא
סַמָּג עֵשֶׂן רַחֵם טוֹרָע יִד
קִי אֶר סַעֲיָן בָּנִי
בבה ג ה מִי שֶׁ ח
יִצְחָק פִּי הֵלִי י סַמָּג שֶׁס
בבה ד [שס]:
בבו ה מִי פִּי מַהֲלִי
עֲדוֹת הֵלִי א וּפְחִי
וּמַהֲלֵכֵי טַהֲרִין הַלֵּכָה ב
טַחֲמִי קִי לֵחִ:
בבו ו מִי פִּי מַהֲלִי
עֲדוֹת הֵלִי א סַמָּג
עֵשֶׂן יִד:

רבינו חננאל

(חסד קורטוב) מים שופל
 לחונן קורטוב יין
 מרמיתא כמראה היין
 ונפלו למקוה לא פסלוה.
 ג' לוגין חסד קורטוב
 נפיל חסד קורטוב חלב
 מרמיתא כמראה מים
 ונפלו למקוה לא פסלוה
 י' יוחנן כ' גורי אמר
 הכהן הלך אחר הנראה:
 ואקשינן. איני דפשטה
 כ' יוחנן כ' גורי ור'
 חייא כרבנן והא רב פלא
 מביבא הוה כבי פא
 (אמר) ודוה אמר רב
 כרישא דלגני' הכי תני
 ה' ג' דמנן מים חסד

[illegible]

לו טבילה לפי שא
אפשר (ג') לזנוג מים
יהיו במקום אחד.
ותניא כוותיה, ודוקא
הגדול דקו וקיימי
מיא אבל בנהרות דמשכי
לא. תניא בתוספתא
(ח)בית שנשברה בים
(ימרא) אותו מקום כמרא'
הי תהובל באותו מקום
לא עלתה לו טבילה ולא
עוד אפילו נפל שם ככר
של תרומה טמא: מתני'

אמר רב יהודה אמר רב חבית מלאה מים. כך גיר' הקונטרס
וקאמר לא עלתה לו טעילה משום מים שאזינן ולא נראה
דהא מדשוי' להו השקה כמחזירים לטהרם מטומאה הוא דלי' לענין
טעילה נמי ועוד דלמרינן צביה (דף יט: ושם) מטבילין להו גבי
מימיו וטבורו והכי נלפתא ליה טעילה

לְגוֹ מִנֵּה הָאֵל הַמִּיטִי שֶׁצִּמְּתוּב שְׁאֻרָּיו
וְלֹא מִיַּעֲרִיב וְזֶה־הִשְׁקָה צִעְלָמָה (עֲדִיף
לֹהֵ אֵלָּא וְדֹאִי נַעֲשִׂין מִחוֹבְרִין גַּם
לַעֲנִין טְבִילָה לֶכֶּךָ נִרְאֶה דַּגְרִסְיִין
צִמְיָתִיָּה לִדְּרֵשׁ יְהוּדָה חֲבִית מִלֵּאֶה יֵין
וְלֶכֶּךָ נֶחֱלֵה לָּז טְבִילָה דְּמֵי הַיָּם
קוּוּ וְקִיִּימִי וְשִׁמְאָה עֲדִיין הוּא כְּבוֹד
וְעוֹמֵד בְּמִקְוָמוֹ (י) וְאִסּוּר נִיכֵר וְטוֹבֵל
בִּיָּין אֵלֶּל נִהֲרָה צִעְלָמָה לֹא דוּדֹאִי
מִתְעַרֵּב בְּמִיָּם וְזֹא לֹא הִיָּה עֵינִין
וְעִלְתָּה לִּי טְבִילָה וְיִמְיִיר בִּיָּין לָבָן
שְׁאִינוֹ מִשְׁנֵה מִרְאִיתִי הַמִּיטִי דֹאִי בִּיָּין
אֲדוֹם נִיחוּ אִם שְׂהִיָּה מִרְאִיתִי מִיָּם
אִם לֹא: **תְּנִיָּא** גַּמִּי חֲבִית
מִרְאָה יֵין. וְגַם רַשִׁי לֹא גְרִיס הֵכָּא
מִיָּם כִּי אִם יֵין דֹּאֵס לֹא כֵן מִלֵּאִי קֶאֱמֵר
וְכֵן כִּכֵּר שֶׁל מְרוּמָה שֶׁנֶּפֶל לָשׁ טִמְאָה
(כ) וְהָאֵל (אִפְסִי) צִעְיִיָּהוּ וְלֹא נִתְעַרְבוּ
מִיָּם אֵינֶה מְקַבְּלַת טוֹמְאָה (סוֹחֲרִיָּה)
צִעְרֵהוּ] בְּהִשְׁקָה דְּהִיָּי הַסִּימָנוֹת
לְמִקְוֵה וְהִכִּי תַנֵּן צִבְיָה (דף יב:)

מטבילין כלי ע"ג מימיו לטהרו:
לוקין ומשלימין שלא השם המביא
 ידי מכות מביא ידי
 תשלומין. פי' (א) מקרה דמביאן ליד
 מכות דלייניו מלא תענה אינו מביא
 ליד תשלומין אלא מקרה ועשייתו
 כאשר זמס ומש"ה לוקה ומשלם
 משמע דאי ליכא אלא חד קרא אינו
 לוקה ומשלם וקשה הא אמר' בהשוכר
 את הפועלים (ב"מ דף ק"ג. וס) הוסיף
 פי פרה לדוש צה לוקה ומשלם אע"ג
 דליכא אלא חד לאו דלא תחסוס לך
 פירש"ה מאיר מבורגוני דה"ק שכן
 השם המביאן ליד מכות (א) אינו לריק
 להביאן ליד תשלומין דתשלומין לא
 צעו אזהרה דאי צעו אזהרה ודאי לא
 לקי דלא למלקות אחת כי אם
 לתשלומין כדלמרינ' (לקמן דף ק"ג)
 לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד אין
 לוקין עליו אלא לאו צעו אזהרה דליכא
 אזהרה צעו עין וכתיב שלם שלם
 בלא אזהרה הלכך לא תענה למלקות

אחא וכן בזה' דלא תחסום ע"כ
דאזהרה דלא תחסום לא אחיא אללא למנקות דתשלומין ממילא
נפקא דכיון דאיו רשאי לחסום דין הוא שישלם מה שרואים לאכול
בזאותה שעה דליכא למימר דאזהרה אחא לממון ולא למנקות
דאם כן לכחוד קרא בלשון עשה האכל שור דדישו ושמענא שפיר
דאם לא האכיל חייב אללא ע"כ אזהרה כי אחא למנקות אחא:
בשלמא

וּמִחֲמַת הָאֵדָם וְחֹר וְטִימָא אֶת הַכֹּהֵן: מֵאִי וְכֵן. פְּשִׁטָּה
הַכֹּהֵן: מֵהוּ דִּימָא. אִף עַל גַּב דְּלִגְזֵי טְבִילָה חִיּוּשֵׁין לִגְזֵי
לֹא וְגַבֵּי גִבְרָא הוּא דִּלְמַרְיֵין לֹא עֲלֵתָה לוֹ טְבִילָה אֲזֻקִּי גִבְרָא
רַבּוּ מִסַּפֵּק וְהֵכָּא נִמְי אֲזֻקִּי תְרוּמָה אֲחֻזָּקָה וְהִיא בְּחֻזָּקָה טְהוּרָה
וְ. מִלְּקוּת מִשּׁוּם לֹא תַעֲנֶה וְתִשְׁלֹמִין מִשּׁוּם כֹּאשֶׁר זָמַם: הַשֵּׁם.
חַת אֲתָה מַחֲיִיבֻ וְאִי אֲתָה מַחֲיִיבֻ מִשּׁוּם שְׁתֵּי רַעְיוֹת. וּבְמִסַּכְתָּ
כֹּל הַזּוֹמָמִין וְלֹא יִשְׁלְמוּ וּמַשְׁנֵינן בְּפִירוּשׁ רַבְתָּה תּוֹרָה עֲדִים
אֲשֶׁר זָמַם אֲבָל מִשּׁוּם לֹא תַעֲנֶה לֹא לְקִי כְּדִמְפָּרֵם בְּגִמְרָא: גְּמ' /
מוֹזִיל

צִיָּא

מעידנו באיש פלוני שחייב לחבירו מאתים וזו ונמצאו זוממין לוקין ומשלמין דברי ר' מאיר.

(א) וכן פי' כל המפרשים דמתי' ועי' חוץ' רעיק' שם ועי' תוס' שני' בלן: (ב) גאון שכוון רבינו בזה לזון המלכות אחר המלך רק בגנול לתוכן יין דלחמי' דא"ל בגספיה קי"ל כ"ק לזון המלך אחר המלך וכן פסקו הפוסקים: (ג) עי' ריב"ז: (ד) עיי' במ' הרמב"ן שכתב וכן ר"ח הביאו' זה המוספא כאלו בגלושה וכו' אלא שאין זה מחזור בעיני וכו':